

MYÖS VÄKIVALLANTEKIJÄÄ VOIDAAN AUTTAA.

Via Vis -Väkivaltatyön hanke

Kodin ulkopuolista väkivaltaa
vähentävä ja ehkäisevä hanke

Oulun Seudun Setlementti ry (OSS ry)

Kati Kaarlejärvi ja Pasi Malinen 2013

OULUNSETLEMENTTI.FI/VIAVIS/

Väkivaltatyön hanke

Via Vis

“Haluamme olla ihmisten lähellä toteuttamassa yhteiskunnallisesti merkittävää tehtävää.”

OULUN SEUDUN
SETLEMENTTI RY

Monikulttuurinen toiminta

Ystävyystalo
NuMa-koulutus
Mape-koulutus
Naisten Koulu

Senioritoiminnot
IKÄ-ESKO –hanke
Avek -toiminta

Vapaaehtoistyön koordinointi
Vares -hanke

Riita- ja rikosasioiden sovittelu
Oulun läänissä

Rikosuhripäivystys
Pohjois-Suomen aluetoimisto

Kodin ulkopuolisen väkivallan ennaltaehkäisy
Via Vis -hanke

**Oulun
Seudun
Setlementti ry**
- Lähes 70-vuotta

**Syötekeskus Oy
Nuorisokeskus Syöte**

Nuoriso-, vapaa-ajan ja kokous palvelut
Ravintola- ja majoituspalvelut
Wellness....

Oulun kansalaisopisto

Pohjola-opisto

Lapsi- ja nuorisotyö

Musiikkileikkikoulu
Balettikoulu
Musiikkikoulu

Sosiaalinen nuorisotyö

Tyttöjen talo
Sosiaalinen ja vahvistava perhetyö
Poikien talo

“Haluamme olla ihmisten lähellä toteuttamassa yhteiskunnallisesti merkittävää tehtävää.”

OULUN SEUDUN
SETLEMENTTI RY

MITÄ VIA VIS TEKEE?

- Yksilöllistä työskentelyä väkivaltaa käyttävien 18 – 39 -vuotiaiden kanssa
- Tavoitteena löytää asiakkaalle vaihtoehtoisia ratkaisumalleja väkivallan käyttämiselle, jotta väkivaltainen käyttäytyminen loppuisi tai vähenisi
- Tavoitteena myös väkivaltatyön toimintakulttuurin kehittäminen yhdessä yhteistyöverkoston kanssa.

MITEN VIA VIS TYÖSKENTELEE?

- Asiakastyön periaatteina: asiakaslähtöisyys, omaehtoisuus, puolueettomuus ja yksilöllisyys
- Asiakkaat ohjautuvat Via Vis:n pariin yhteistyökumppaneiden kautta

MILLÄ TOIMINTAA PYÖRITETÄÄN?

- RAY:n rahoituksella kolme työntekijää Via Vis:n omissa tiloissa.
- Nyt rahoitus vuosiksi 2012 – 2014. Tavoitteena aikaansaada pysyvä toimintamuoto

“Haluamme olla ihmisten lähellä toteuttamassa yhteiskunnallisesti merkittävää tehtävää.”

OULUN SEUDUN
SETLEMENTTI RY

Via Vis –hankkeen taustasta

**HelsinkiMission
Aggredi vuodesta
2006**

**Via Vis -hanke
toukokuusta 2012,
rahoittajana RAY**

**Yhteistyössä Väkivaltaa vastaan
(YYV) -hanke vuosina 2009 –
2010 Oulussa,
rahoittajana RTN**

VIA VIS - HANKKEEN KOHDERYHMÄ

Kodin ulkopuolista väkivaltaa käyttävät
18-39-vuotiaat Oulun seudulla asuvat, jotka

käyttävät
impulsiivista
väkivaltaa

käyttävät
välineellistä ja/tai
taloudellista hyötyä
tavoittelevaa
väkivaltaa

käyttävät
järjestäytyneeseen
rikollisuuteen
liittyvää väkivaltaa

ovat potentiaalisia
koulu- tai
joukkosurmaajia

“Haluamme olla ihmisten lähellä toteuttamassa yhteiskunnallisesti merkittävää tehtävää.”

OULUN SEUDUN
SETLEMENTTI RY

Pahoinpitelyrikokset

Toiselle tehty tahallinen, oikeudeton ruumiillinen väkivalta, kivun aiheuttaminen, terveyden vahingoittaminen tai tiedottomaan tilaan saattaminen on pahoinpitelyä. Pahoinpitelyrikokset jaetaan rikoslaissa vakavuusasteeltaan kolmeen tekomuotoon: pahoinpitelyyn, lievään pahoinpitelyyn ja törkeään pahoinpitelyyn (RL 21:5-7). Lisäksi rikoslaissa on säädetty rangaistavaksi myös tappeluun osallistuminen (RL 21:12).

*Kansallisen uhritutkimuksen mukaan **joka kymmenes** aikuinen suomalainen joutuu vuosittain uhkailujen tai väkivallan kohteeksi. Kaksi prosenttia aikuisväestöstä saa vuosittain fyysisen vamman väkivallan seurauksena.*

[Poliisin tietoon tulee vuosittain 30 000–40 000 pahoinpitelyrikosta.](#) Törkeinä pahoinpitelyinä pahoinpitelyrikoksista kirjataan seitsemisen prosenttia, lievinä pahoinpitelyinä vajaat 30 prosenttia.

Uhritutkimusten mukaan vähintään lyönnin **käsittävistä pahoinpitelyistä ilmoitetaan poliisille nykyisin noin 15 prosenttia**. Vuonna 1980 ilmoitusaste oli vain kuusi prosenttia. Tilastojen ulkopuolelle jää sitä suurempi osa teoista, mitä lievemmästä väkivallasta on kyse.

“Haluamme olla ihmisten lähellä toteuttamassa yhteiskunnallisesti merkittävää tehtävää.”

OULUN SEUDUN
SETLEMENTTI RY

Pahoinpitelyrikokset

Pahoinpitelyrikollisuus on pääasiassa miesten rikollisuutta ja kohdistuu erityisesti nuoriin miehiin.

Naisia syyllisiksi epäillyistä on vuosittain 10–15 prosenttia.

Sekä miehillä että naisilla riski joutua väkivallan uhriksi on suurin 15–24-vuotiaana.

Uhritutkimusten mukaan miehet joutuvat väkivallan uhriksi yleisimmin ravintoloissa, kadulla tai työssä, naiset puolestaan työssä ja kotona.

“Haluamme olla ihmisten lähellä toteuttamassa yhteiskunnallisesti merkittävää tehtävää.”

OULUN SEUDUN
SETLEMENTTI RY

Ryöstöt

Ryöstö on omaisuuden anastamista tai käyttöön ottamista väkivalloin tai sillä uhkaamalla. Ryöstö katsotaan pääsääntöisesti törkeäksi, jos ryöstössä käytetään asetta tai uhrille aiheutetaan vaikea ruumiinvamma (RL 31:1-2).

Keskittynyt pääkaupunkiseudulle, jossa tehdään vuosittain lähes puolet kaikista maan tilastoiduista ryöstörikoksista. Ryöstöistä runsaat 80 % tehdään yleisillä paikoilla, pääsääntöisesti iltaisin ja öisin. Yksityishenkilöihin kohdistuvissa katuryöstöissä saaliina on tavallisesti lompakko tai kännykkä.

Aseellisten ryöstöjen osuus ilmi tulevista ryöstörikoksista on 40 % ja törkeistä ryöstöistä yli 90 %. Yleisin ase on teräase. Ampuma-aseita käytetään noin 3 %:ssa rikoksia.

Ryöstöihin **liittyy suhteellisen usein fyysistä väkivaltaa, yli 60%** on kajottu fyysisesti. Kuolemaan johtaneet ryöstörikokset ovat harvinaisia; niitä on vuosittain keskimäärin viisi.

Ryöstöt ovat nuorten miesten rikollisuutta. Eniten ryöstöjä tekevät 15–19-vuotiaat pojat. Riski joutua ryöstön uhriksi on suurin alle 25-vuotiailla miehillä. Naisia on tekijöistä 10 % ja uhreista vajaat 30 %. Valtaosassa ryöstörikoksia osapuolet eivät tunne toisiaan.

Kati Kaarlejärvi ja Pasi Malinen 2013

“Haluamme olla ihmisten lähellä toteuttamassa yhteiskunnallisesti merkittävää tehtävää.”

OULUN SEUDUN
SETLEMENTTI RY

Henkirikokset

Henkirikoksessa väkivaltaisella teolla aiheutetaan tahallisesti toisen kuolema. Henkirikoksia ovat murha, tappo, surma ja lapsensurma (RL 21:1-4). Väkivalta voi johtaa kuolemaan myös tuottamuksellisesti tahallisen pahoinpitelyn, raiskauksen, ryöstön tai heitteillejätön seurauksena (RL 8-9).

Suomessa tehdään henkirikoksia asukasta kohti huomattavasti enemmän kuin muissa Pohjoismaissa ja pääosassa Euroopan unionin jäsenmaita. Henkirikoksen uhrina Suomessa kuolee 100 – 150 henkilöä vuosittain, yrityksiä 250 – 400.

Miehiin kohdistuvan henkirikollisuuden ongelma-alueita ovat **Itä- ja Pohjois-Suomi**, naisiin kohdistuvia rikoksia tehdään keskimääräistä enemmän myös pääkaupunkiseudulla.

Henkirikollisuus jakautuu Suomessa karkeasti kolmeen päätyyppiin. Syrjäytyneiden miesten keskinäiset tapot 50%, perhe- ja parisuhdeväkivalta noin 35 % ja nuorten henkirikokset vajaat 10 %.

Henkirikososapuolten taustaa tarkasteltaessa havaitaan, että kaikilla kolmella päätyypillä on **tiivis yhteys päihteiden väärinkäyttöön** ja sosiaaliseen syrjäytymiseen.

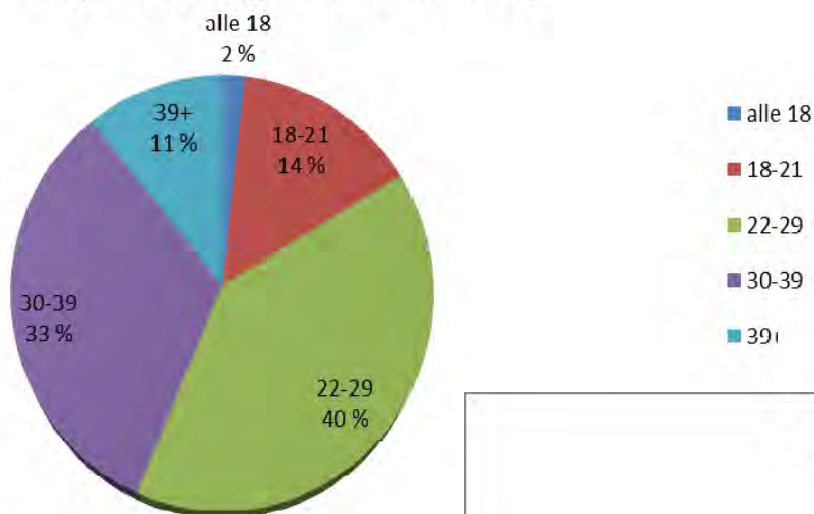
Kati Kaarlejärvi ja Pasi Malinen 2013

"Haluamme olla ihmisten lähellä toteuttamassa yhteiskunnallisesti merkittävää tehtävää."

OULUN SEUDUN
SETLEMENTTI RY

Ikäjakauma (prosenttiosuus)

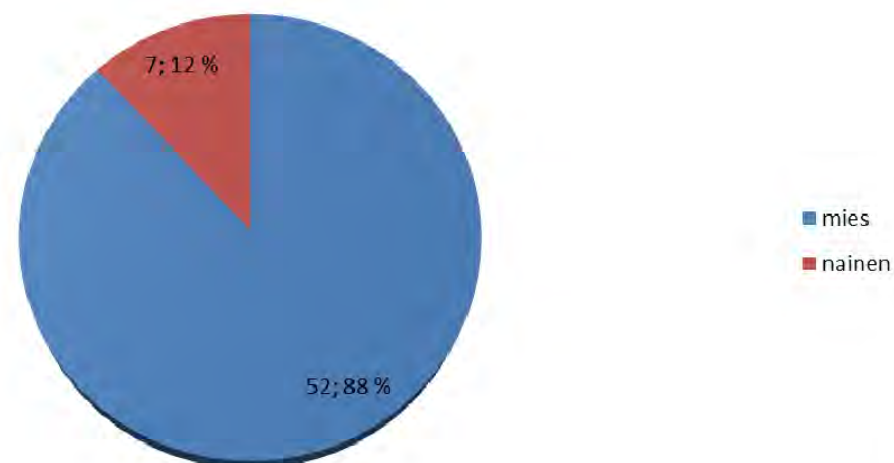
Asiakkaiden kokonaismäärä 59

Asiakkuuksien kesto (pv):

Pisin asiakkuus 295

Keskiarvo pituus asiakkuudelle 76

Sukupuoli (prosenttiosuus)

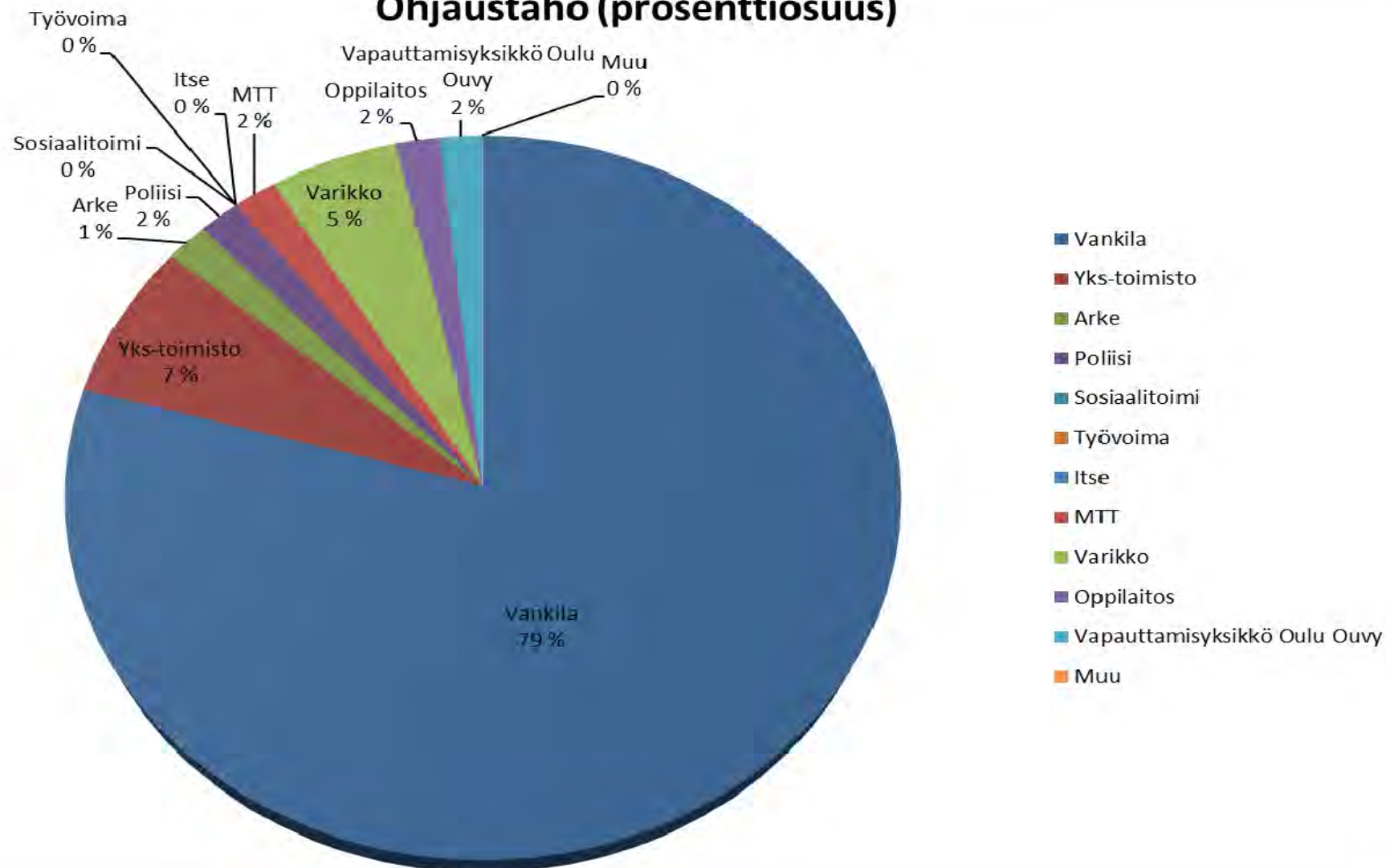

"Haluamme olla ihmisten lähellä toteuttamassa yhteiskunnallisesti merkittävää tehtävää."

OULUN SEUDUN
SETLEMENTTI RY

Ohjaustaho (prosenttiosuus)

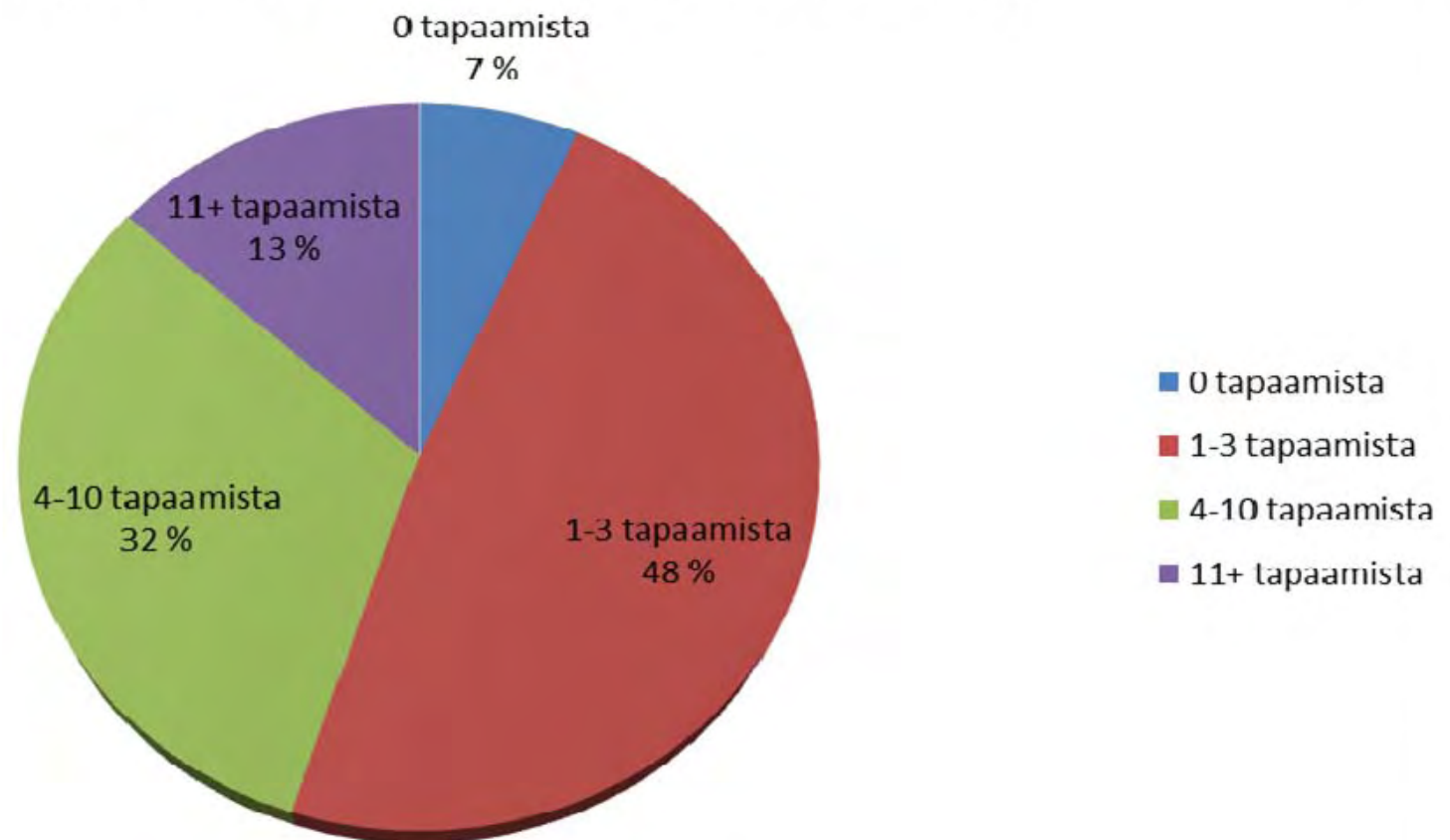

“Haluamme olla ihmisten lähellä toteuttamassa yhteiskunnallisesti merkittävää tehtävää.”

OULUN SEUDUN
SETLEMENTTI RY

Tapaamisten määrä (prosenttiosuus)

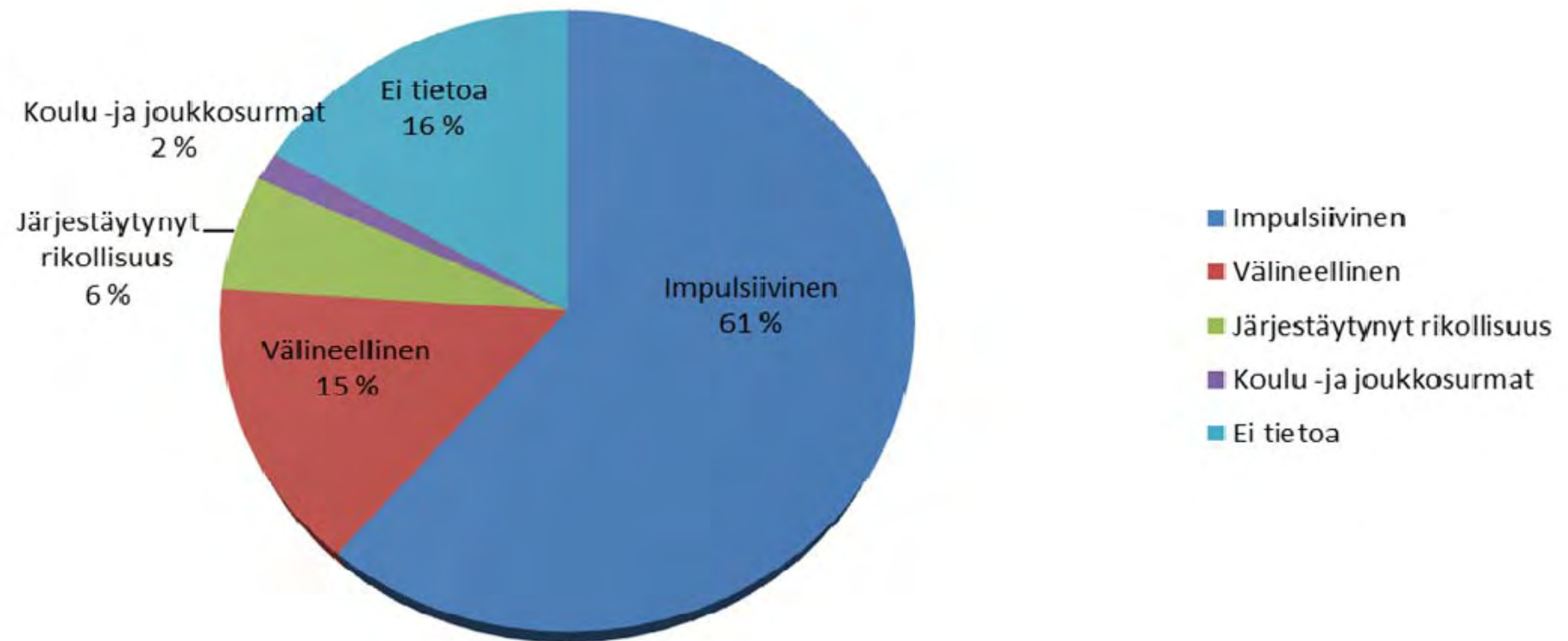

"Haluamme olla ihmisten lähellä toteuttamassa yhteiskunnallisesti merkittävää tehtävää."

OULUN SEUDUN
SETLEMENTTI RY

Väkivallan tyyppi (prosenttiosuus)

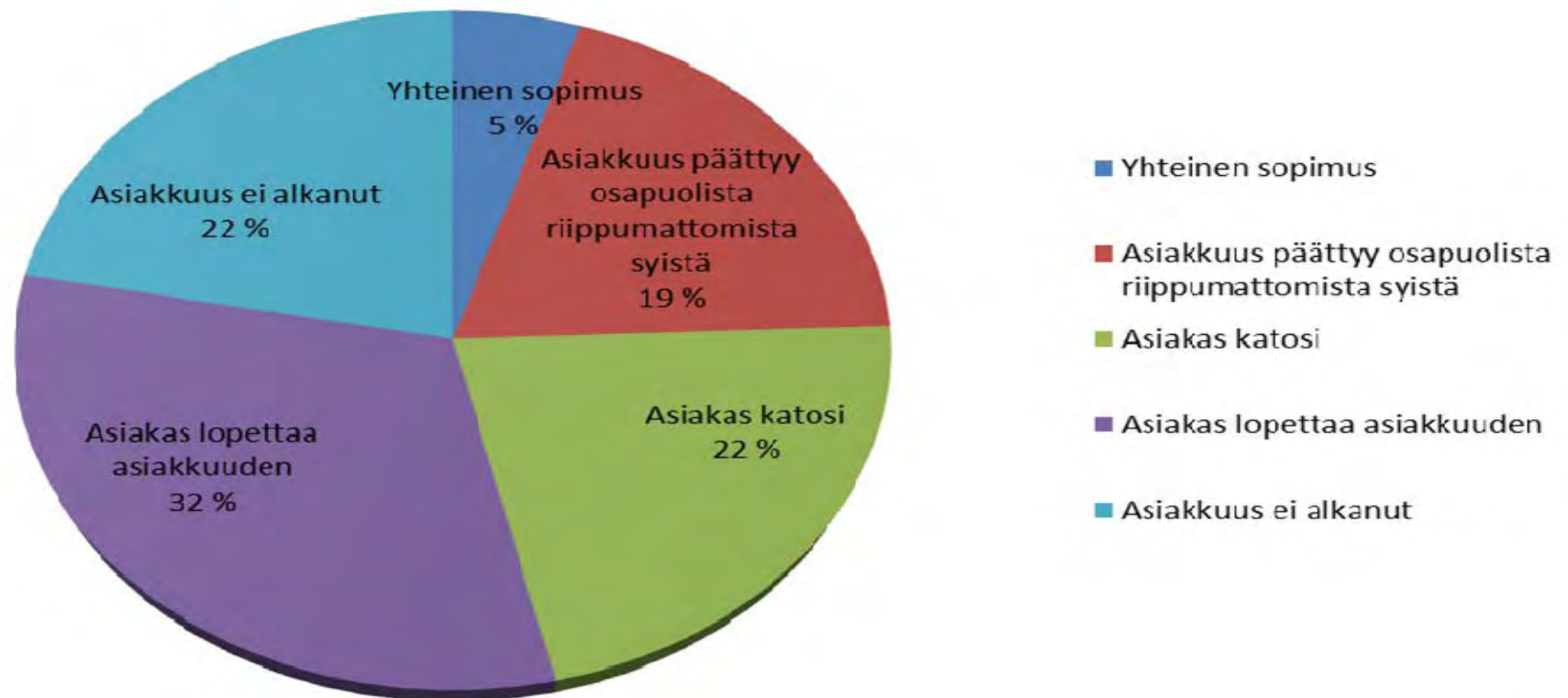

"Haluamme olla ihmisten lähellä toteuttamassa yhteiskunnallisesti merkittävää tehtävää."

OULUN SEUDUN
SETLEMENTTI RY

Asiakkuuden päättymisen syyt

Rikosten
käsittely

Perhe ja
verkosto

Palveluohjaus

Arviointi-
menetelmät

Motivoiva
haastattelu

Ohjaus ja
neuvonta

Voimavara- ja
ratkaisukeskeisyys

Yksilölliset, hoidolliset
keskustelut parintyön
menetelmin

Toiminnalliset
menetelmät

**Mielekkään elämän rakentaminen
yhteistyössä asiakkaan kanssa**

“Haluamme olla ihmisten lähellä toteuttamassa yhteiskunnallisesti merkittävää tehtävää.”

OULUN SEUDUN
SETLEMENTTI RY

Via Vis – Väkivaltatyön hankkeen menetelmiä

- Verkostokartta, sukupuu

- Erilaiset janat (elämänjana, tulevaisuudenjana ja –muistelu)

- Rikos- ja tuomioprosessin piirtäminen (rinnalla tunteiden kuvaus)

- Luovat menetelmät (musiikki, kuvalliset ja kirjalliset menetelmät, elokuvat)

- Vapautuvan vangin roolikartta

- Erilaiset kortit (vahvuus-, tunne- ja arvokortit)

- Asiakkaan perheen ja verkostojen kanssa työskentely

- Viranomaisyhteistyö ja –tapaamiset

- Toiminnalliset menetelmät (retket, ruokailut, tutustumiskäynnit, harrastukset)

- Palveluohjaus (asuminen, työ, opiskelu, harrastukset)

- Kotitehtävät

- Via Vis – hankkeen omat tutkimushaastattelut ja kyselyt

“Haluamme olla ihmisten lähellä toteuttamassa yhteiskunnallisesti merkittävää tehtävää.”

OULUN SEUDUN
SETLEMENTTI RY

Dokumentointi, arviointi ja kehittäminen

- Väkivaltatyön opaskirjanen yhteistyössä Oulun Ensi- ja turvakodin Jussi-työntekijöiden kanssa
- Lapin yliopistosta hallintotieteen gradu – aiheena ohjausryhmän asiantuntijuus
- Oulun yliopisto: post doc- ja väitöskirjayhteistyötä
- Via Vis-arviointi yhteistyössä Oulun yliopiston kanssa
- Mahdollisuus rikosrekisteritutkimukseen

"Haluamme olla ihmisten lähellä toteuttamassa yhteiskunnallisesti merkittävää tehtävää."

OULUN SEUDUN
SETLEMENTTI RY

Ohjausryhmä

OSS ry

Oulun
kaupunki

Oulun
yliopisto

Jussi-työ

Aggredi

Oulun
poliisi

OSEKK

Oulun
vankila

Arke

YKS

“Haluamme olla ihmisten lähellä toteuttamassa yhteiskunnallisesti merkittävää tehtävää.”

OULUN SEUDUN
SETLEMENTTI RY

Väkivaltaisen ekstremismin ennaltaehkäisyn verkostot Oulussa

Yhteistyöverkostoon osallistujat:

- Oulun poliisilaitos
- Suojelupoliisi (Oulun toimisto)
- Oulun vastaanottokeskus
- **Oulun Seudun Settlementin Via Vis -hanke**
- OSEKK
- Oulun yliopisto
- Oulun kaupunki
 - SIKU
 - HYVE
 - Mielenterveystoimisto
 - Kansainvälinen toimintakeskus Villa Victor
 - Kuntalaisvaikuttaminen ja yhteisötoiminta
 - Konsernipalvelut, henkilöstö

Erillinen arviointiverkosto:

- SUPO
- Oulun poliisilaitos
- Mielenterveystoimisto, Oulun kaupunki
- Konsernipalvelut, henkilöstö, Oulun kaupunki

H. Kemppainen (Oulun pl) & P. Rissanen (Oulun kaupunki)

Chat-palvelu on avoinna

maanantaisin klo 12–16
tiistaisin klo 14–18

Avitus on kesälomalla kesä-heinäkuussa. Palvelu on normaalisti auki jälleen 12.8. alkaen.

Avitus on chat-palvelu opiskelijoille. Voit kysyä asiantuntijoilta apua mieltä painaviin pieniin ja suuriin ongelmiin.

Voit jutella esimerkiksi näistä aiheista:

- opinnot
- kaverisuhteet
- yksinäisyys
- terveys

Avitus-chatissa nimesi ja tietosi eivät näy päivystäjälle, eli se on täysin anonyymi.

Anonyymi chat-palvelu

Nimesi ja tietosi eivät näy päivystäjälle, eli palvelu on täysin anonyymi.

Keskustelu avittajien kanssa on täysin luottamuksellista ja vapaamuotoista. Keskusteluhistoria ei tallennu joten välimuistin tms. tyhjentämisiä ei tarvitse tehdä keskustelun jälkeen. Asiantuntijat voivat myös avittaa sinut eteenpäin oman oppilaitoksen tai kunnan muihin palveluihin, joista apu löytyy.

Chattaa
avittajien kanssa,
ne neuvoo ja
kuuntelee!

“Haluamme olla ihmisten lähellä toteuttamassa yhteiskunnallisesti merkittävää tehtävää.”

OULUN SEUDUN
SETLEMENTTI RY

Arvioinnin tueksi huolen liikennevalot

1 taso = Oma tuki riittää (tunteenpurkaus ja pahan olo purku, hetkellinen), ei jatkotoimenpiteitä, voi olla provosointia.

2 taso = Ei välitöntä vaaraa itselle tai ympäristölle, mutta ihmisellä on mahdollisesti tarvetta saada tukea ulkopuoliselta (esim. mtt, sos.tt., psykologi, kuraattori, Via Vis, jne.). **Pyydä tarvittaessa konsultointiapua – älä jää yksin.**

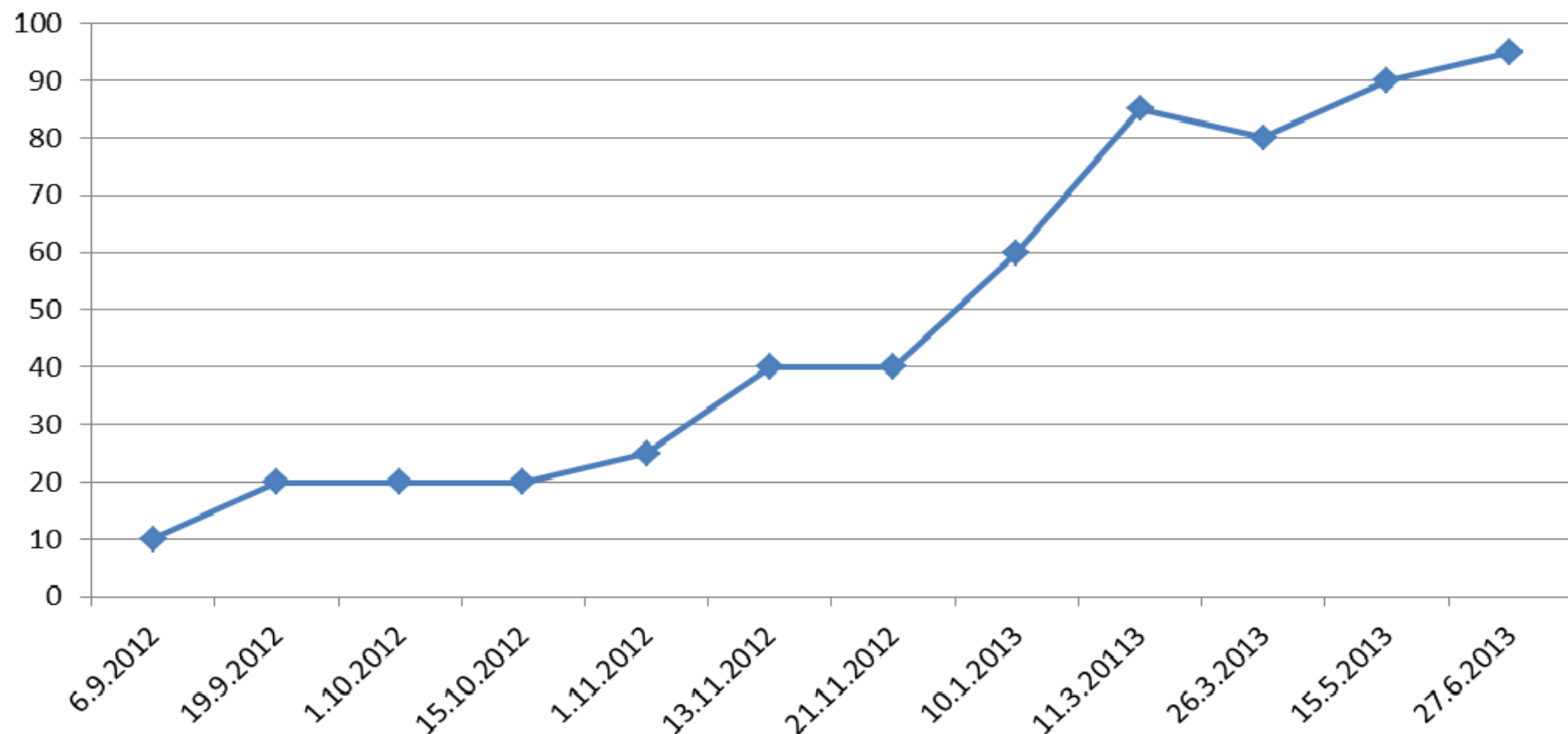
3 taso = Herää suuri huoli siitä, että henkilö voisi käyttää väkivaltaa. Esim. asiakas kuvaa suunnitelmaansa konkreettisesti (aikataulutus, tekotapa ja –väline, tuleva kohde, tekopaikka) ja on tehnyt jonkin konkreettisen teon suunnitelman toteuttamiseksi (hankkinut esim. välineistöä). Ilmoitus viranomaiselle/organisaation yhteyshenkilölle/ arviontiverkostolle!

“Haluamme olla ihmisten lähellä toteuttamassa yhteiskunnallisesti merkittävää tehtävää.”

OULUN SEUDUN
SETLEMENTTI RY

Asiakkaan usko oman elämän muutokseen 0-100%

Projektipäällikkö Kati Kaarlejärvi

044 786 1631

kati.kaarlejarvi@oulunsetlementti.fi

Kirkkokatu 19 A 9

90100 OULU

<http://www.oulunsetlementti.fi/viavis/>

Projektityöntekijä Pasi Malinen

044 786 1637

pasi.malinen@oulunsetlementti.fi

